

При оцінюванні письмового нарису враховується також **характер помилок**.

Серед помилок слід виділяти **негрубі**, тобто такі, які не мають істотного значення для характеристики грамотності, **повторювані та однотипні**.

Викладачі нашої кафедри ознайомлюють студентів з модульною системою контролю на перших практичних заняттях. Одночасно вони інформують їх про існуючу на кафедрі систему критеріїв оцінювання всіх завдань модульного і підсумкового контролю, надаючи студентам можливість постійної **самооцінки**.

Самооцінка, як відомо, формує мотивацію навчально-пізнавальної та професійної діяльності. Викладач відіграє роль посередника між навчальним матеріалом і творчими пізнавальними діями студента, таким чином *сприяючи* гуманізації і демократизації навчального (дидактичного) і виховного процесів. Це в свою чергу оптимізує процес навчання, перетворюючи його на співробітництво між викладачем і студентом, та позитивно впливаючи на розвиток особистості студента.

Сьогодні йде інтенсивний пошук об'єктивних методів контролю. Проблема контролю та оцінки результатів навчального процесу є актуальною методологічною, теоретичною і методичною проблемою дидактики, багато аспектів якої залишаються недостатньо опрацьованими та обґрунтованими.

О. В. Данніков,
кафедра маркетингу

ФАКТОРИ, ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ (ЕЛЕМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ)

(за матеріалами світового банку *див.:*
hidden challenges of educational reform. world bank report, 2002)

Експерти Світового банку проводять численні дослідження у сфері освіти, що пояснюється значною увагою до освіти як «стратегічно важливої» галузі. Узагальнюючи результати проведених досліджень, експерти Світового Банку визначили такі основні групи факторів, які визначають ефективність освітньої системи будь-якої країни.

Навчальні програми безумовно мають відображати особливості соціального й економічного розвитку країни та забезпечувати студентів необхідними навичками та знаннями для продовження академічної кар'єри або працевлаштування. Отже, навчальні програми мають бути гнучкими та відповідати основним тенденціям

на ринках праці. Навчальні програми встановлюють вимоги до освіти та запроваджують стандарти.

Підзвітність та контроль за навчальними закладами набувають особливої гостроти, оскільки все більше країн вдаються до децентралізації освітніх систем, вважаючи такий підхід найбільш ефективним. Отже, уряди різних країн поступово відмовляються від управління системами освіти на користь нагляду за освітою. У такому разі виникає необхідність вимірювання успішності (ефективності) навчальних закладів та системи освіти загалом, яке зазвичай вимагає проведення перевірок, тестування успішності студентів (учнів), оцінювання окремих навчальних програм. Важливу роль у цьому процесі мають відігравати неурядові дослідницькі організації, які надають альтернативну незалежну оцінку. Задля забезпечення прозорості та ефективності системи контролю, результати досліджень та оцінок успішності навчальних закладів належить оприлюднювати.

Успішність освітньої системи великою мірою визначається *якістю підготовки та мотивацією (зацікавленістю) викладачів*. Окрім забезпечення якісної підготовки викладачів, належить також приділяти увагу постійному підвищенню їхньої кваліфікації. Викладачі мають бути носіями найсучасніших знань та навичок, аби вони мали змогу передати ці знання студентам (учням). Важливим питанням також є забезпечення відповідності між попитом та пропозицією праці викладачів. Збалансованість попиту та пропозиції дозволить створити належні грошові та негрошові стимули для викладачів, що, разом із ефективною системою контролю, є необхідною передумовою підвищення зацікавленості викладачів у результатах власної роботи.

Під *особливостями навчання та мотивацією студентів* слід в першу чергу розуміти ставлення до студентів з боку адміністрації та викладачів. Створення доброзичливої атмосфери та активне включення студентів до всіх аспектів діяльності навчального закладу сприяє підвищенню довіри до освіти з боку студентів. Важливим є також врахування інтересів та потреб, а також надання допомоги (зокрема фінансової) особам із особливими потребами (малозабезпечені, особи із вадами розвитку, національні меншини тощо). Окрім підвищення довіри, така політика забезпечуватиме доступ до освіти всім, хто має бажання вчитися.

Участь зацікавлених сторін. Успішність освітньої системи, яка має на меті інтеграцію у суспільство кожного індивіда, та мотивація студентів до навчання великою мірою залежить від того, наскільки зацікавлені сторони можуть впливати на роботу закладів освіти та визначати їхні особливості. Врешті-решт, освіта має

задовольняти вимогам тих, хто навчається (студенти або їхні батьки), та тих, хто «споживає» результати освіти (працедавці, суспільство загалом). Отже, аби бути ефективною, освітня система має враховувати інтереси «споживачів» певного регіону.

Важливим елементом забезпечення якості освіти є оцінювання власної ефективності самими навчальними закладами. З одного боку, самостійне оцінювання базується на внутрішній інформації, яка зазвичай є недоступною для зовнішніх експертів, а отже, можна отримати більш повне уявлення про справжній стан справ та вчасно розв'язати нагальні проблеми. З іншого боку, самостійне оцінювання дозволяє керівникам, викладачам та студентам з'ясувати переваги та недоліки власного навчального закладу, а також визначити його місце та роль на «освітньому ринку».

Ефективне управління навчальними закладами створює передумови для покращення внутрішньої культури та атмосфери освітньої організації. Роль керівників навчальних закладів стає все важливішою, оскільки за умов децентралізації освіти вони отримують все більше повноважень і відповідальності. Отже, належить приділяти увагу підготовці та мотивації керівників в галузі освіти.

Вдосконалення управління є першим кроком на шляху покращення внутрішньої атмосфери навчального закладу, що сприятиме підвищенню довіри та зацікавленості студентів. Оскільки завданням освіти є підготовка студентів до активного громадського життя в умовах демократичного суспільства, саме демократичні принципи мають стати основою функціонування, організації та управління навчальними закладами. За таких умов не тільки керівник закладу, але й викладачі та студенти матимуть змогу впливати на процес прийняття рішень. З одного боку, це покращуватиме взаємовідносини всередині організації, з іншого — готуватиме студентів до самостійного життя.

Н. Л. Драб, ст. викл.
кафедри іноземних мов факультету МЕіМ;
С. О. Скринька, викл.
кафедри німецької мови

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ (УСНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ)

Говоріння є продуктом мовної діяльності, тому його досить важко оцінити, внаслідок цього головною вимогою до критеріїв оцінки усного мовлення є їх об'єктивність і достатність, які дозволяють правильно визначити ступінь та якість сформованого уміння.